

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Освітня програма	35845 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Спеціальність	231 Соціальна робота

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	35845
Назва ОП	Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Молодший бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Міхеєва Оксана Юріївна, Коношенко Олег Сергійович, Осетрова Оксана Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	22.02.2021 р. – 24.02.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://drive.google.com/file/d/1-cE3JgRTEyXOh-gZKPfkQriBQpKjDrAd/view>

Програма візиту експертної групи <https://fspo.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/f77520f9-5e6f-4a79-9862-f4e412745260.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітня програма «Соціальна робота» за рівнем вищої освіти – молодший бакалавр в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини акредитується вперше. ЗВО має багаторічний досвід підготовки фахівців за спеціальністю 231 Соціальна робота. Освітня програма «Соціальна робота» була започаткована у 2019 р. з метою професійної підготовки фахівців з соціальної роботи з широким доступом до професійної діяльності у соціальних інституціях. Програма, що акредитується, за своїми цілями є актуальною для Центрального регіону України (у т. ч. – Черкаська, Вінницька, Кіровоградська, Одеська, Миколаївська області), оскільки дана ОП забезпечує формування необхідних фахових компетентностей спеціальності у майбутніх фахівців із соціальної роботи. Викладання освітніх компонентів (ОК) забезпечується НПП із достатньою академічною та/або професійною кваліфікацією. ОП «Соціальна робота» реалізується із урахуванням сучасних інновацій у теорії та практиці діяльності у сфері соціальної роботи. Навчання та викладання за освітньою програмою свідчить про задоволеність різноманітними інтерактивними методами навчання і викладання, реалізується за принципом студентоцентрованого підходу. Роботодавці висловлюють своє зацікавлення в ОП, активно залучені до її розробки та оновлення, задоволені її якістю, зокрема спрямованістю на практичну підготовку. Освітнє середовище та матеріальні ресурси дозволяють задовольнити освітню, організаційну, інформаційну, консультативну підтримку здобувачів вищої освіти. Важливим аспектом є достатньо високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти, що було виявлено у процесі реалізації програми акредитації. Інформація, яку викладено у відомостях про самооцінювання, є прозора, публічна та висвітлена на веб-ресурсах Університету. Результати акредитаційної експертизи показують, що ОП та освітня діяльність ЗВО відповідають усім Критеріям акредитації, а надані рекомендації за часом можуть бути швидко відкориговані.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Серед сильних сторін ОП ЕГ відзначила: цілі ОП сформульовані чітко та корелюються з місією та стратегією ЗВО. Стейкголдери залучені до плідної співпраці, що дозволяє врахувати попит і потреби ринку праці та підготувати самостійного конкурентоспроможного фахівця. За відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота для рівня – молодший бакалавр простежується відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій та професійному стандарту. ОП виправдовує свій зміст щодо предметної області, основного фокусу, придатності до працевлаштування. ОП зrealізовує можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти через індивідуальний вибір навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Освітня програма передбачає ґрунтовну практичну підготовку. Заслужують на увагу чинність Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; наявність чинних програм і провайдерів неформальної освіти у ЗВО, за якими безпосередньо відбувається реалізація індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача, який прагне до самовдосконалення. У ЗВО чітко та послідовно дотримуються процесу організації освітнього процесу. На сайті факультету розміщена вся інформація про цілі, зміст, результати навчання, критерії оцінювання, а також подана у силабусах та на платформі Moodle, до яких мають вільний доступ здобувачі освіти. Освітній процес має студентоцентризований характер та відповідає принципам академічної свободи. Схвалення заслуговує міжнародна діяльність та впровадження міжнародних проєктів і програм. В УДПУ наявна чітка процедура проведення контрольних заходів. ЗВО популяризує академічну доброчесність через впровадження багаторівневої структури формування академічної відповідальності. Кваліфікація НПП відповідає ліцензійним вимогам. Результати наукових досліджень, стажування враховуються при конкурсному доборі викладачів. Дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу. Наукова бібліотека має достатній рівень наповненості фонду. Навчання здобувачів здійснюється з використанням сучасних інформаційних технологій. У ЗВО створено комфортні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (облаштовано пандуси, спеціалізовані санітарно-гігієнічні кімнати, парти для студентів-візочників; клавіатури до комп'ютерів, географічні карти шрифтом Брайля). ЗВО послідовно дотримується процедур розроблення, затвердження, моніторингу, періодичного перегляду ОП. В академічній спільноті ЗВО сформована висока культура якості. Наявні чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Зручна навігація по веб-сайту ЗВО.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У процесі акредитаційної експертизи ОП було встановлено наявність таких слабких сторін та надано рекомендації, практична імплементація яких дозволить удосконалити якість освіти за даною ОП. Серед слабких сторін ОП ЕГ відмітила такі: недостатня потужність обґрунтування сутності оригінального складника ОП «Соціальна робота»; опосередкованим (анкетування) є залучення здобувачів під час оновлення даної ОП; залучення здобувачів освіти до наукової діяльності та перегляд змісту робочих програм реалізовано не повною мірою; не всі здобувачі мають ґрунтовні знання щодо соціальних пільг та шляхів їх отримання в ЗВО. Рекомендації: При перегляді та оновленні ОП посилити обґрунтування сутності оригінального складника ОП «Соціальна робота». Так, зокрема, застосовуючи міжнародний досвід і трансформуючи його до вітчизняних реалій існування людини і суспільства, можна окреслити оригінальну грань освітньої програми. Запрошувати здобувачів на засідання кафедри соціальної педагогіки та

соціальної роботи для обговорення змін з метою модернізації ОП. Умотивувати, заохотити здобувачів вищої освіти до наукової діяльності, залучаючи їх до участі у наукових конференціях, олімпіадах, чому, зокрема, мають сприяти НПП та студентське наукове товариство. Впроваджувати сучасні практики та наукові досягнення у зміст робочих програм навчальних дисциплін. Залучати профспілки та представників студентського самоврядування, а також проводити кураторські години з метою поширення знань здобувачів щодо соціальних пілг та шляхів їх отримання в ЗВО.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Наявна кореляція між цілями освітньої програми «Соціальна робота» та місією й стратегією ЗВО, зазначеними у «Концепції розвитку УДПУ імені Павла Тичини на 2015 – 2020 рр.» (<https://fspou.udpu.edu.ua/навчальна-робота/організація-освітнього-процесу/нормативні-документи/>), Статуту УДПУ імені Павла Тичини (нова редакція) (наказ МОНУ № 567 від 07.04.2017 р.), Положенню про організацію освітнього процесу в УДПУ імені Павла Тичини», Стратегії розвитку УДПУ (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/>), Стратегії розвитку факультету соціальної її та психологічної освіти на 2020 – 2025 рр. <https://fspou.udpu.edu.ua/pronas/проект-стратегії-фспо-2020-2025/>) і Стратегії розвитку УДПУ імені Павла Тичини на 2021 – 2025 рр., затвердженої на засіданні Вченої ради УДПУ від 15.01.2021 р., протокол № 9 і введеною у дію наказом від 19.01.21 № 350/д, згідно з якими ЗВО спрямований на утримання лідерської позиції у підготовці та забезпеченні конкурентоспроможності фахівців через підвищення якості освітніх послуг, змістовне наповнення освітнього процесу, орієнтацію на вітчизняні та європейські цінності. Компаративний аналіз дозволив з'ясувати таке: 1. В ОП «Соціальна робота» (2020 р., затверджена Вченою радою УДПУ імені Павла Тичини від 24 листопада 2020 р., протокол № 6, уведена у дію з 04 грудня 2020 р.) зазначено, що метою програми є «професійна підготовка фахівця з соціальної роботи з широким доступом до професійної діяльності у соціальних інституціях». Слід зазначити, що в ОП 2020 р., уведений в дію з 01 вересня 2020 р., мета – ідентична. 2. У Стратегії розвитку Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини на 2021 – 2025 рр. зацентовано: «Місія університету, що виступає граничною метою та інтегрує всі цілі життєдіяльності університету та відповідні функції, засновується на класичній тріаді: навчання – дослідження – громадське служіння», що ідентично місії, зазначеній у «Концепції розвитку УДПУ на 2015 – 2020 рр.». Зазначимо, що саме дана ОП спрямована на: 1) надання якісних освітніх послуг; 2) потужну практичну підготовку, що дозволяє проводити якісні дослідження з проблем соціальної роботи; 3) громадське служіння, що, зокрема, реалізується у волонтерській діяльності здобувачів. Отже, ключовим моментом, відображеним в ОП «Соціальна робота» й Стратегії (Концепції) ЗВО, є наголос на впровадженні заходів, які сприятимуть формуванню конкурентоспроможних фахівців, здатних до ефективного зреалізування у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності у соціальній сфері. Заслужують на увагу такі основні стратегічні напрями розвитку ЗВО, які знайшли відображення у спрямованості даної ОП: відповідність суспільним потребам; інноваційність; системність освіти; студентоцентризм. Загалом ОП «Соціальна робота» корелює зі стратегічною метою ЗВО, спрямованою на впровадження різноманітних методів в освітній процес, практичні дослідження актуальних соціальних проблем, служіння громадянам задля підвищення якості життя.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Важливо зацентувати увагу на реальності факту потужної співпраці стейкхолдерів із кафедрою спеціальної педагогіки та соціальної роботи, оскільки, наприклад, Кучер Галина Михайлівна, начальник Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, внесла низку пропозицій, пов'язаних з удосконаленням освітнього процесу молодших бакалаврів, зокрема: 1) навчальну: ознайомчу практику за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) (I курс) перенести з 1-го семестру на 2-ий; 2) дисципліну «Методи соціальної роботи» перенести з 3-го семестру на 2-ий; 3) популяризація спільних проектів. Обговорення змістових складників ОП «Соціальна робота» відбувається із залученням стейкхолдерів, які відвідують засідання кафедри спеціальної педагогіки та соціальної роботи, а також відповідно до запрошень беруть участь у конференціях та круглих столах, зокрема, йдеться про таких реальних осіб, як Кучер Галина Михайлівна, начальник Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, Вдовиченко Наталія Вікторівна, начальник відділу у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради. При цьому слід зазначити, що, зокрема,

Вдовиченко Наталія Вікторівна часто відвідує аудиторії, де ділиться зі здобувачами власним практичним досвідом. Здобувачі вищої освіти, перший випуск яких за даною ОП відбудеться у 2021 р., певною мірою залучені до процесу періодичного перегляду ОП через систематичну перевірку рівня досягнення програмних результатів навчання, оцінювання якості викладання навчальних дисциплін, рівня залишкових знань під час проведення ректорського контролю. Так, кожен семестр здобувачі безпосередньо беруть участь в оцінюванні якості викладання навчальних дисциплін через анкетування на інформаційно-освітній платформі Moodle (<https://dls.udpu.edu.ua>). Анкетування щодо якості ОП (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>), зокрема опитування «Враження від навчальної дисципліни», спрямоване на вивчення рівня здійснення очікувань здобувачів, їх задоволеності умовами навчання та атмосферою ЗВО, рівня набутих знань і компетентностей, оцінювання якості складників освітнього процесу. При цьому, під час бесіди зі здобувачами, було з'ясовано, що вони не брали участь у засіданнях випускової кафедри в процесі обговорення результатів анкетування студентів і внесення пропозицій / рекомендацій щодо бажаних змін в ОП. Отже, пропозиції стейкхолдерів активно обговорюються при розробці та оновленні даної ОП, однак здобувачі залучаються недостатньою мірою, опосередковано.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

При розробці ОП ключові змістові компоненти ОП формулювалися з урахуванням обговорень зі стейкхолдерами і здобувачами. Цілі та програмні результати ОП дозволяють випускнику бути конкурентоспроможним на сучасному ринку праці, оскільки вони формулюються після ґрунтовного аналізу попиту вітчизняного ринку праці даного регіону. З урахуванням потреб сучасного ринку праці у ПРН відображені потреби суспільства у фахівцях у галузі соціальної роботи, здатних ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід (ПРН 3), формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми (ПРН 4.). Розглядаючи ОП у галузевому контексті, слід зауважити, що в процесі її розробки й впровадження враховувалися сучасні тенденції у професійній освіті й соціальній сфері. Так: було проведено аналіз попиту працівників у сфері діяльності соціального працівника. Розглядаючи ОП у регіональному контексті, слід зауважити, що при її розробці й впровадженні враховувалися запити ринку праці кадрових вакансій та потреби Центрального регіону України (у т. ч. – Черкаська, Вінницька, Кіровоградська, Одеська, Миколаївська області). Так, роботодавці зацікавлені у кваліфікованих соціальних працівниках міського територіального центру соціального обслуговування, соціальних працівниках КМЦ гендерної рівності, запобігання та протидії насильству. Стейкхолдери акцентують увагу на потребі у фахівцях з соціальної роботи. При розробці цілей і програмних результатів навчання за освітньою програмою «Соціальна робота» розробники врахували досвід таких вітчизняних ЗВО: Комунальний вищий навчальний заклад «Уманський гуманітарно-педагогічний коледж ім. Т.Г. Шевченка» (http://umanpedcollege.at.ua/index/naprjami_pidgotovki_ta_osvitno_profesijni_programi/o-666), Комунальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж» (<https://pedcollege.kiev.ua/index.php/31-menu-plytka/91-healthcare>), Хмельницький інститут соціальних технологій та Хмельницький коледж Університету «Україна» (<https://hist.km.ua>), КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» (<http://www.hgra.kharkov.com/>), Національний університет біоресурсів і природокористування України (<https://nubip.edu.ua/structure/gpf>), Західноукраїнський національний університет (<https://www.wunu.edu.ua>). Враховано досвід Prešovská univerzita v Prešove (Пряшівський університет (м. Пряшів, Словачка Республіка)) щодо ступеневої академічної мобільності, програми подвійного диплому зі спеціальності 231 Соціальна робота (<https://fspu.udpu.edu.ua/наука/mizhnarodna-diial-nist/programi-podvijnih-diplomiv/>). ОП зорієнтовано на підготовку кваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати соціальні завдання на рівні громади, соціальної служби, недержавної та благодійної організації. Отже, ОП враховує тенденції розвитку спеціальності, галузі, ринку праці, регіону; вітчизняний і закордонний досвід.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для рівня вищої освіти – молодший бакалавр відсутній. У зв'язку з цим зазначимо, що ОП відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій, опис яких передбачає: здатність особи розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності; знаходити відповіді на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми на основі ідентифікації та застосування даних планування та оцінювання власної роботи; взаємодіяти з колегами, керівниками та клієнтами у питаннях, що стосуються розуміння, навичок та діяльності у професійній сфері; здатність продовжувати навчання: 1) за дескриптором «знання»: – формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми; – теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки; 2) за дескриптором «уміння»: – здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами; – ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід; – послуговуватися методами соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів; – застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання

професійних завдань; – критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях; – самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога; 3) за дескриптором «комунікація»: – вільно спілкуватися усно і письмово державною мовою з професійних питань; – встановлювати та підтримувати взаємини з клієнтами на підґрунті взаємної довіри та відповідно до етичних принципів і стандартів соціальної роботи, надавати їм психологічну підтримку й насажувати клієнтів; – демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень; 4) за дескриптором «автономність і відповідальність»: – аналізувати соціально-психологічні процеси в малих та великих групах; – виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи, відповідальності. Особливістю ОП є її спрямованість на вивчення теоретичних курсів і на практичну підготовку, зокрема потужну волонтерську роботу здобувачів. Прикладна складова програми присвячена проходженню навчальної: ознайомчої практики за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) (I курс) і виробничої практики зі спеціальності (II курс) в умовах, наближених до майбутньої професійної діяльності». Отже, дана ОП дозволяє досягти результатів навчання відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП «Соціальна робота» сформульовані чітко та корелюються з місією та стратегією УДПУ імені Павла Тичини. Стейкхолдери залучені до плідної співпраці, що дозволяє врахувати попит і потреби ринку праці та підготувати самостійного конкурентоспроможного фахівця, обізнаного як в теорії, так і на практиці. При розробці ОП «Соціальна робота» враховані тенденції розвитку спеціальності, галузі, ринку праці, регіону, а також вітчизняний та закордонний досвід впровадження в освіту ОП. За відсутності Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для рівня вищої освіти – молодший бакалавр слід відзначити відповідність вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня та професійному стандарту. ОП «Соціальна робота» виправдовує свій зміст, зокрема щодо предметної області, основного фокусу, придатності до працевлаштування, фахових компетентностей, програмних результатів навчання.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Варто посилити оригінальний складник ОП «Соціальна робота», оскільки застосування інтерактивних методів є обов'язковим. Слід наголосити й на такому потужному напрямі, як гендерна проблематика, наявна у суспільстві, на чому акцентували увагу стейкхолдери. Зокрема, застосовуючи міжнародний досвід і трансформуючи його до вітчизняних реалій існування людини і суспільства, можна окреслити оригінальну грань освітньої програми. Крім того, опосередкованим (анкетування) є залучення здобувачів під час оновлення даної ОП, у зв'язку з чим ЕГ, зокрема, рекомендує запрошувати здобувачів на засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи для обговорення змін з метою модернізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Враховуючи сильні та слабкі сторони ОП «Соціальна робота» за Критерієм 1, вважаємо, що рівень відповідності даному Критерію – «В», оскільки не простежується оригінальність ОП, адже потужна практична підготовка та волонтерство є невід'ємними складниками освітнього процесу за ОП «Соціальна робота».

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг кредитів ОП «Соціальна робота» у ЄКТС становить 120, з них 30 відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти., що становить 25 % від загального обсягу. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 231

Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота для рівня вищої освіти – молодший бакалавр наразі відсутній. Загальний обсяг кредитів за освітньою програмою відповідає ч. 3 ст. 5 «Рівні та ступені вищої освіти» Закону України «Про вищу освіту» (120 кредитів ЄКТС).

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

ОП «Соціальна робота» структурована в контексті загального часу навчання (за семестрами / роками навчання). Простежується певна логіка навчання і викладання: як правило, засвоєння наступних компонентів ґрунтується на вивченні попередніх, наприклад: ОК 07 «Охорона праці та безпека життєдіяльності» (3 семестр) передують засвоєнню ПП 02 «Виробнича практика зі спеціальності» (4 семестр). Включені до ОП «Соціальна робота» освітні компоненти дозволяють досягти поставлених цілей та програмних результатів навчання. Необхідно відмітити, що забезпечення програмних результатів навчання за ОП «Соціальна робота» відбувається як за рахунок обов'язкових освітніх компонентів з урахуванням навчальної: ознайомчої практики за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) (I курс) і виробничої практики зі спеціальності (II курс), яка безпосередньо сприяє включенню в практичну професійну діяльність фахівців, так і за рахунок дисциплін вільного вибору здобувачів за рівнем вищої освіти – молодший бакалавр, спрямованих, зокрема, на ознайомлення та усвідомлення актуальних питань соціальної роботи, інновацій у соціальній сфері. При цьому враховані компоненти, означені професійним стандартом «Соціальний працівник», затвердженим наказом Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 року № 1049 (<https://www.msp.gov.ua/files/profstandart/1049.pdf>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОП «Соціальна робота» відповідає предметній області галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота. Основний фокус ОП концентрується на впровадженні в освітній процес здобувачів рівня вищої освіти – молодший бакалавр загальної освіти в галузі теорії та методики соціальної роботи. Зміст ОП відображає навчальні дисципліни та практику (навчальну і виробничу). Зміст кожного ОК циклу спеціальної (фахової) підготовки ОП спрямований на формування у здобувачів здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи. Так ОК «Вступ до спеціальності» формує такі компетентності: знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи; ОК «Історія соціальної роботи» формує: здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах; ОК «Методи соціальної роботи» формує: здатність розробляти засоби подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення, здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту, здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи; ОК «Етика соціальної роботи» формує: здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів соціальної роботи, ОК «Основи наукових досліджень у сфері соціальної роботи» формує: знання і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи, здатність прогнозувати перебіг різних соціальних процесів; ОК «Рекламно-інформаційні технології в соціальній роботі» формує: здатність до розробки та реалізації соціальних програм. Важливими компонентами є практики: навчальна: ознайомча практика за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) (I курс) і виробнича практика зі спеціальності, на чому акцентували увагу стейкхолдери, висловлюючи свої пропозиції та рекомендації під час розробки даної ОП. Змістова складова освітніх компонентів освітньої програми фокусується на специфіці соціальної роботи: ОК 09 – Історія соціальної роботи; ОК 10 – Людина в сучасному соціумі, ОК 12 – Інклюзивний туризм, ОК 15 – Методи соціальної роботи, ОК 18 – Теорія соціальної роботи. До програмних результатів ОП «Соціальна робота» включено перелік таких програмних результатів навчання, які корелюють із загальними та фаховими компетентностями, будучи забезпечені відповідними освітніми компонентами, включеними до нормативної складової ОП. Загалом дана ОП передбачає опанування базових освітніх компонентів галузі знань 23 «Соціальна робота» і практичну підготовку для формування навичок для роботи у соціальній сфері для потреб Центрального регіону України (Черкаська, Вінницька, Кіровоградська, Одеська, Миколаївська області) та інтеграції практичного досвіду закладів соціальної сфери міста Умані, на чому зацікавлені стейкхолдери. Отже, зміст ОП «Соціальна робота» відповідає предметній сфері навчання за спеціальністю 231 Соціальна робота.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

У ЗВО індивідуальна освітня траєкторія регламентована Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ імені Павла Тичини, Змінами до положення про організацію освітнього процесу, Положенням про Європейську кредитно-трансферну систему в УДПУ імені Павла Тичини, Положенням про випускні кваліфікаційні роботи, Положенням про дистанційне навчання, Положенням про курсові роботи, Положенням про організації практик, Положенням про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти, Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення здобувачів вищої освіти, Положенням про порядок

перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці, Положенням про реалізацію права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, Тимчасовим порядком визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Індивідуальну освітню траєкторію забезпечують процедури: вибір дисциплін з вибіркової компоненти ОП за власним бажанням, теми курсової роботи та бази практики, а також напряму волонтерської діяльності на базі Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, Міжнародного благодійного фонду «Небайдужі», КУ «Інклюзивно-ресурсний центр» Уманської міської ради, Студентської соціально-психологічної служби, Національно-патріотичного табору для студентської молоді, Гендерного центру, Центру соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів», Молодіжного центру «START», Науково-практичного центру родинного виховання, Центру психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт»). У ЗВО передбачено можливість академічної мобільності та неформальної й інформальної освіти. Право здобувачів на вільний вибір дисциплін у ЗВО зrealізується на підставі Положення про організацію освітнього процесу в УДПУ, Зміни до положення про організацію освітнього процесу, Положення про порядок вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Обсяг вибіркової компоненти становить 25 %. Перелік дисциплін вільного вибору формується з урахуванням рекомендацій стейкхолдерів та академічної спільноти (протокол засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи № 14 від 18.06.2020 р.). Перелік і опис вибіркової дисциплін охоплюють дисципліни зі сфери соціальної роботи і дисципліни з інших ОП, оприлюднені на сайті факультету (<https://fspo.udpu.edu.ua/>). Для формування контингенту деканат факультету ознайомлює здобувачів з переліком цих дисциплін, організовує процедуру їх вибору. Якщо кількість заяв не достатня для комплектування групи, то деканат пропонує здобувачам обрати іншу вибірковою дисципліну з переліку. З метою удосконалення освітнього процесу проводиться опитування здобувачів щодо формування індивідуальної освітньої траєкторії (<https://fspo.udpu.edu.ua/якість-освіти/опитування-3/анкетування-щодо-забезпечення-індив/>).

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів ОП в Університеті організовується відповідно до «Положення про організацію практик в УДПУ» та на підставі попередньо підписаних договорів (<https://fspo.udpu.edu.ua/навчальна-робота/організація-освітнього-процесу/угоди-про-співпрацю/>). Вагомим є внесок у вдосконалення практичної підготовки відповідальної за стажування здобувачів та керівника практик Гнатюк О.В., який полягає в організації (зокрема, проведення роз'яснювальних семінарів і конференцій, укладання довгострокових угод з базами практик, проведення інструктажів для здобувачів, запрошення роботодавців, майстер-класи), контролі та аналізі практичної підготовки й волонтерського стажування здобувачів на базах практик. ОП за денною та заочною формами навчання передбачає практичну підготовку обсягом 12 кредитів. Зміст практик визначається робочими програмами: I курс – навчальна: ознайомча практика за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) – 3 кредити, 2 семестр, 2 тижні; II курс – виробнича практика зі спеціальності – 9 кредитів, 4 семестр, 6 тижнів, що безпосередньо сприяє включенню в практичну професійну діяльність фахівців. Практика здійснюється і через залучення до волонтерської діяльності, що сприяє формуванню «soft skills» (<https://fspo.udpu.edu.ua/відзначення-дня-захисту-дітей/>): здобувачі долучаються до роботи Центру дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барворгай» (<https://fspo.udpu.edu.ua/проходження-практики-на-базі-центру-д-2/>). При вдосконаленні ОП щодо практичної підготовки обов'язково враховуються думки здобувачів (<https://udpu.edu.ua/yakistosvity/opytuvannia-steikkholderiv>) і стейкхолдерів. Так, Кучер Г.М., начальник Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, внесла пропозицію перенести навчальну: ознайомчу практику за пілотним принципом (охоплення різних типів установ та служб соціальної допомоги) (I курс) з 1-го семестру на 2-ий, що було враховано. Університет має угоди з базами практик: Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради (Договір від 28.05.2015 р.), Управління Пенсійного фонду України в м. Умані та Уманському районі Черкаської області (Договір від 10.03.2016 р.), Служба у справах дітей Уманської міської ради (Договір від 03.04.2017 р.), Комунальний заклад «Уманський навчально-реабілітаційний центр Черкаської обласної ради» (Договір № 4/18 від 01.09.2017 р.), Територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг) Уманського району (Договір № 18/18 від 01.02.2018 р.), Уманський районний центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді (Договір № 31/18 від 02.01.2019 р.), Комунальна установа «Інклюзивно-ресурсний центр» Гайсинської районної ради Вінницької області (Договір № 18/19 П від 01.09.2019 р.), Державне підприємство Український дитячий центр «Молода гвардія» (Договір № 8 - ПП від 16.09.2019 р.) тощо (угоди з базами практик розміщено: <https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>).

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

ОП передбачає широке застосування інтерактивних методів навчання, зокрема «Ажурна пилка», елементи консультативних бесід у спеціально відтворених умовах консультування, максимально наближених до реальних (наразі за умов використання крісла), опрацювання соціальних ситуацій у ретроспективі, ігрові та неігрові вправи тощо, а також проведення занять у форматі тренінгів, на значущості яких у процесі набуття soft skills акцентували увагу здобувачі. Важливо зазначити творчий аспект самостійної роботи здобувачів (проведення власного дослідження, оформлення його у вигляді статті або матеріалів конференції. Загалом такий підхід, креативний за своєю суттю, надає здобувачам можливість удосконалювати комунікативні навички, лідерські якості, організаторські здібності, системне мислення, креативність, уміння пошуку й аналізу інформації, що не

обмежуються виключно вирішенням професійних завдань. Про це свідчить створений Skills Hub, що відкрив можливість проводити виступи у форматі TED (<https://mon.gov.ua/ua/news/platforma-dlya-treningiv-komandnoyi-roboti-ta-dozvillya-vudpu-vidkrili-skills-hub-dlya-shkolyariv-ta-studentiv>). Окремо слід відмітити, позанавчальну діяльність здобувачів, спрямовану на формування й виявлення їхніх «м'яких навичок». Безпосередньо розвитку цих навичок сприяє діяльність тематичних центрів та інших професійно орієнтованих організацій (<https://fspro.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідні-центри-2/>), на базі яких, зокрема, формуються молодіжні колективи (Студентська соціально-психологічної служба, Національно-патріотичний табір для студентської молоді, Гендерний центр, Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів», Молодіжний центр «START», Науково-практичний центр родинного виховання, Центр психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт»). Формування загальних особистісних компетентностей відповідає цілям ОП «Соціальна робота» (ЗК 11. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо) та програмним результатам навчання (ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки. Здобувачі активно задіяні у волонтерській діяльності, беруть участь у різноманітних соціальних акціях, заходах, проєктах. Соціально активні студенти реалізуються як члени студентського самоврядування. Отже, soft skills узгоджуються із загальними і професійними компетентностями, необхідними для фахівця соціальної сфери, у зв'язку з чим здобувачі вищої освіти, опановуючи програму підготовки за ОП «Соціальна робота», набувають соціальних навичок під час семінарських і лабораторних занять, упродовж практичної підготовки, під час виконання курсової роботи та під час поза навчальної, зокрема – волонтерської, діяльності. За свідченням самих здобувачів, соціальна активність – один з їхніх життєвих принципів, що безпосередньо підтверджується на практиці (волонтерство, участь у соціальних проєктах тощо).

7. Зміст освітньої програми ураховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

В УДПУ імені Павла Тичини при розробці ОП «Соціальна робота» враховувалися кваліфікаційні вимоги, загальні й професійні компетентності за трудовою дією або групою трудових дій, що входять до них, визначені у професійному стандарті «Соціальний працівник» затверджений наказом Міністерства соціальної політики України від 04.07.2019 року № 1049 (<https://www.msp.gov.ua/files/profstandart/1049.pdf>). Зокрема, слід зазначити, що компетентностям, передбаченим Професійним стандартом, релевантні ЗК-3, 4, 7, 9; ФК-1, 6, 8, 11. Згідно з Професійним стандартом в ОП означені й основні посади у перспективі працевлаштування випускників. Загалом зміст ОП «Соціальна робота» спрямований на формування у здобувачів рівня – молодший бакалавр компетентностей, необхідних для виконання фахових завдань у галузі знань 23 Соціальна робота.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП ЗВО використовує студентоцентричний підхід, реалізація якого регламентована «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (у т. ч. – Нова редакція, затверджена Вченою радою УДПУ від 09.02.2021 р., протокол № 11), «Змінами до Положення про організацію освітнього процесу», «Положенням про дистанційне навчання», «Положенням про самостійну роботу здобувачів вищої освіти» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>), «Методичними рекомендаціями щодо розробки, структури та змісту навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти на 2020 – 2021 навчальний рік» МОНУ від 02.07.2020 р. № 22.1/10-1358. Оптимальне співвіднесення реального і декларованого навантаження у розрізі кожного освітнього компонента відображено у робочих навчальних планах і робочих програмах навчальних дисциплін. Аналіз та оцінка реального обсягу часу, необхідного для виконання завдань самостійної роботи, відбувається за результатами анкетування здобувачів вищої освіти за даною ОП, що проводиться Центром забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steikkholderiv>) та факультетом соціальної та психологічної освіти (<https://fspro.udpu.edu.ua/yakist-osviti/>). Результати опитування узагальнюються та обговорюються на засіданнях кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи. При визначенні співвідношення аудиторних (контактних) годин і годин, відведених на самостійну роботу ЗВО орієнтується на загальні вимоги щодо співвідношення обсягу освітніх компонентів із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти, що включає самостійну роботу. Так, обсяг ОП «Соціальна робота» у ЄКТС становить 120 кредитів (3600 годин) на весь період навчання (1 рік 10 місяців). Обсяг окремих освітніх компонентів визначається з урахуванням особливостей їхнього змісту і місця в ОП. Обсяг ОП «Соціальна робота» для рівня – молодший бакалавр та окремих її освітніх компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. При визначенні співвідношення аудиторних годин і годин самостійної роботи ЗВО орієнтується на загальні вимоги щодо співвідношення обсягу освітніх компонентів із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти, що включає самостійну роботу. Тривалість семестрів – 13 – 17 тижнів, на практичну підготовку відведено 12 кредитів. Максимальне тижневе аудиторне навантаження на студентів денної форми навчання – 25 – 26 год. Наявна узгодженість навчальних планів за денно та заочною формами навчання. Здобувачі зазначають, що мають достатньо вільного часу, що підтверджує наявність умов для належного опанування конкретної освітньої компоненти, проведення науково-дослідницьких розвідок (статті, тези, доповіді та ін.) та соціально орієнтованої діяльності (участь у соціальних проєктах, волонтерство).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОП «Соціальна робота» підготовка здобувачів рівня – молодший бакалавр за дуальною формою освіти не здійснюється у повному обсязі, однак на факультеті соціальної та психологічної освіти УДПУ імені Павла Тичини впроваджуються елементи зазначеної форми. Так, реалізується спільний проєкт факультету та Державного підприємства «Український дитячий центр "Молода Гвардія"» зі створення соціально-педагогічного майданчика в умовах оздоровлення та відпочинку» (<https://fspu.udpu.edu.ua/практична-підготовка/дуальна-освіта/>), а також спільний проєкт Уманської міської ради, Управління праці та соціального захисту населення, УДПУ імені Павла Тичини – Центр дозвілля та відпочинку для дітей шкільного віку «Барвограй» (<https://fspu.udpu.edu.ua/якість-освіти/рада-роботодавців/угоди-про-співпрацю/>). Такий підхід ЗВО відкриває перед здобувачами можливість під час канікул набувати професійні компетентності в реальному виробничому середовищі та сприяє розвитку соціальних навичок (soft skills).

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Загальний обсяг кредитів за освітньою програмою «Соціальна робота» відповідає ч. 3 ст. 5 «Рівні та ступені вищої освіти» Закону України «Про вищу освіту». В УДПУ імені Павла Тичини при розробці ОП «Соціальна робота» враховувалися кваліфікаційні вимоги, загальні й професійні компетентності, визначені у професійному стандарті «Соціальний працівник». ОП «Соціальна робота» структурована в контексті загального часу навчання (за семестрами / роками навчання). Зміст ОП «Соціальна робота» у повній мірі відповідає предметній сфері, заявленій у назві освітньо-професійної програми. Дана ОП зrealізує можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти, зокрема через індивідуальний вибір навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Здобувачі задоволені отримуваними знаннями, компетентностями та соціальними навичками, які сприяють активному самовдосконаленню та становленню здобувача Особистістю та Фахівцем (безпосередньо обізнаним на наданні якісних соціальних послуг під керівництвом досвідчених НПП і стейкхолдерів), наприклад, через волонтерську діяльність у позанавчальний час. Це, у свою чергу, сприяє становленню активної громадянської позиції. Освітня програма зrealізує ґрунтовну практичну підготовку в реальному часі, завдяки якій теорія не домінує над практикою, а здобувачі закріплюють набуті теоретичні знання у професійній (волонтерській) діяльності, набуваючи потужного життєвого та професійного досвіду.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Враховуючи сильні сторони та відсутність слабких сторін ОП «Соціальна робота» за Критерієм 2, вважаємо, що рівень відповідності даному критерію – «А», оскільки дана освітня програма означена перевагами, безпосередньо спрямованими на зrealізацію індивідуальної траєкторії здобувача, у т. ч. здобувача з особливими освітніми потребами, чому сприяє, зокрема, як діяльність НПП кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, так і Центру соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів»: 1) потужна практична підготовка, про що безпосередньо свідчить включення здобувачів у професійну практичну діяльність вже з 1-го курсу; 2) залучення здобувачів до волонтерської діяльності, яка сприяє набуттю професійних компетентностей в реальному виробничому середовищі та розвитку соціальних навичок (soft skills). Зrealізація здобувачів як особистостей, свідомих власної та соціальної відповідальності, та фахівців з соціальної роботи вже на перших етапах навчання у ЗВО є взірцевою.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Інформація про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП «Соціальна робота» за рівнем – молодший бакалавр містяться на веб-сторінці УДПУ імені Павла Тичини – <https://udpu.edu.ua/vstup>, <https://fspu.udpu.edu.ua/abiturientu/pravila-priyomu>. Зазначені Правила розроблені відповідно до Умов прийому МОН України та затверджені в установленому порядку. Правила прийому є чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та обмежень до доступу на навчання за ОП «Соціальна робота».

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на ОП відбувається відповідно до «Правил прийому до УДПУ імені Павла Тичини», що кожного року формуються на основі умов прийому МОН України. Конкурсний відбір для здобуття рівня вищої освіти – молодший бакалавр за ОП «Соціальна робота» здійснюється за результатами ЗНО на основі ПЗСО. Так, прийом на навчання за ОП Соціальна робота здійснювався у межах ліцензованого обсягу відповідно до ліцензії МОНУ (Наказ від 15.11.2016 р. № 1492л) за сертифікатами ЗНО: 1) українська мова та література (к 0,45); 2) Історія України або математика (на вибір вступника) (к 0,45) Мінімальний бал сертифіката ЗНО з кожного конкурсного предмета – 100. Також у конкурсному балі вступника враховується середній бал свідоцтва про ПЗСО (к 0,1) (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/%D0%9F%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%BB%D0%B0%20%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%B9%D0%BE%D0%BC%D1%83/2019/%D0%94%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BA%2005%20%D0%9F%D0%B5%D1%80%D0%B5%D0%BB%D1%96%D0%BA%20%D0%97%D0%9D%D0%9E%20%D0%B4%D0%BB%D1%8F%20%D0%B2%D1%81%D1%82%D1%83%D0%BF%D1%83%20%D0%BD%D0%B0%20%D0%BE%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%96%20%D0%9F%D0%97%D0%A1%D0%9E.pdf>). Рейтингові списки вступників формуються в ЄДЕБО. Вступники приймаються на навчання на перший курс. Ознайомитися з ОП вступники можуть на офіційному веб-сайті УДПУ імені Павла Тичини (<https://udpu.edu.ua/navchannia/osvitni-prohramy/35845>). Особи пільгових категорій вступають за вступними випробуваннями відповідно до предметів та змісту ЗНО за даною ОП. Програми вступних випробувань оприлюднюються на сайті УДПУ імені Павла Тичини.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), регулюються Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положенням про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці. Перезарахування навчальних дисциплін може бути прийняте за умови однакової назви, обсягу навчальної дисципліни та форм підсумкового контролю. При перезарахуванні дисципліни зберігається раніше здобута позитивна оцінка навчальних досягнень студента. Академічну різницю становлять дисципліни, які на момент переведення (поновлення) особою не вивчалися або загальний обсяг годин (кредитів), відведений на вивчення дисципліни, менший 70 % обсягу дисципліни, передбаченої навчальним планом університету. Кількість підсумкових форм контролю, які складають академічну різницю, як правило, не перевищує 10 контрольних одиниць (заліків, диференційованих заліків, іспитів) (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty/dokumenty-z-orhanizatsiiosvitnoho-protsesu>). Практики подання заяв від студентів про визнання результатів про перезарахування, отриманих від інших ЗВО, та застосування вказаних правил на даній ОП не було. Отже, Правила чинних Положень є чіткі, зрозумілі, доступні, а процес їх дотримання є послідовний. Здобувачі обізнані про наявність можливостей, означених у даних Положеннях.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, у ЗВО регламентується Положенням про європейську кредитно-трансферну систему навчання в УДПУ (у п. 5.10. зазначено, що трансфер кредитів може здійснюватися у порядку перезарахування кредитів, які були встановлені студентам під час навчання на інших ОП, та можливого визнання результатів неофіційного та неформального навчання), Тимчасовим порядком визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty/dokumenty-z-orhanizatsii-osvitnoho-protsesu>), Інструктивно-методичними рекомендаціями щодо неформальної освіти на факультеті соціальної та психологічної освіти (<https://fspu.udpu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/Методичні-рекомендації-неформальна-освіта.pdf>). До основних програм і провайдерів неформальної освіти у ЗВО належать: Національна програма «Молодіжний працівник», програма Британської ради «Активні громадяни», Молодіжний центр «Start», місцеві та регіональні громадські організації (<https://fspu.udpu.edu.ua/навчальна-робота/неформальна-освіта/>). Здобувачі мають можливість самовдосконалюються на Платформі масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus» (так, Сакала А., Чайка А. проходять навчання за курсом «Жінки та чоловіки: гендер для всіх»

(https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about). Робочими програмами навчальних дисциплін за ОП передбачена можливість нарахування здобувачу додаткових балів за «Інші види робіт» за наявності результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (стажування, тренінги, участь у конференціях, семінарах). Здобувачі підтвердили свою участь у таких програмах: програма Британської ради «Активні громадяни», «Student Action»; Інноваційний проект для студентів – Skills Hub; науково-практичні заходи різного рівня («Нова українська школа: «soft skills» крізь призму психологічного та соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу» та ін.); діяльність Молодіжного центру «Start» (базовий тренінг Національної навчальної програми «Молодіжний працівник»; комплекс тренінгів зі створення Startup-проектів; програма майстер-класів від успішних молодіжних лідерів; інформаційно-практичний курс «Школа леді та джентльменства»); програма особистісного та професійного розвитку молоді «Державотворець» (зокрема, активним учасником виявився Юдін І. (1 рік навчання, денна форма). Зустріч зі здобувачами підтвердила, що вони мають можливість визнання набутих професійних компетентностей у неформальній освіті. Безпосередньо результати навчання, отримані у неформальній освіті, будуть зараховані здобувачам під час літньої сесії. Отже, здобувачі цінують надану ЗВО можливість отримання неформальної освіти, яка сприяє реалізації індивідуальної освітньої траєкторії.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому є чіткі та зрозумілі, не містять дискримінаційних положень та обмежень до доступу на навчання за ОП «Соціальна робота». Заслужують на увагу такі здобутки під час реалізації ОП «Соціальна робота» в УДПУ імені Павла Тичини: 1) чинність Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачами вищої освіти Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини та Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці; 2) наявність чинних програм і провайдерів неформальної освіти в УДПУ імені Павла Тичини, за якими безпосередньо відбувається реалізація індивідуальної освітньої траєкторії кожного здобувача, який прагне до самовдосконалення.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Як слабку сторону можна означити відсутність безпосередніх випадків визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО. Однак зазначену відсутність можна пояснити такими нагальними наразі чинниками, як: 1) ситуація карантину, спричинена пандемією COVID-19; 2) перший набір здобувачів за даною ОП відбувся у 2019/2020 н. р.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Враховуючи сильні сторони та релятивний характер слабкої сторони ОП «Соціальна робота» за Критерієм 3, вважаємо, що рівень відповідності даному Критерію – «А», оскільки здобувачі рівня вищої освіти – молодший бакалавр активно послуговуються можливістю реалізації індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через набуття професійних компетентностей у неформальній освіті, результати навчання якої будуть зараховані здобувачам під час літньої сесії (це тільки перші кроки впровадження ОП в освітній процес, адже перший випуск здобувачів вищої освіти за даною ОП відбудеться тільки у 2021 р., однак закладений потенціал і можливості ЗВО є вірцевими). Такий підхід ЗВО до освітнього процесу сприяє реалізації мети ОП, яка полягає у професійній підготовці «фахівця з соціальної роботи з широким доступом до професійної діяльності у соціальних інституціях».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Основні методи та форми навчання, форми контролю, що використовуються у даній ОП, регламентовані «Положенням про організацію навчального процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Форми та методи навчання сприяють досягненню цілей та програмних результатів навчання ОП з кожної дисципліни, у змісті силабусів наявний їх опис, з яким можуть ознайомитися здобувачі освіти на сайті факультету (<https://fspu.udpu.edu.ua>). Форми та методи спрямовані

на формування професійних компетентностей у здобувачів освіти, їх самостійності, здатності вирішувати складні та проблемні ситуації. У ході зустрічі з педагогічним персоналом виявлено, що викладачі використовують різноманітні форми та методи викладання: активні методи навчання, а саме: неімітаційні (дискусії, екскурсії, виїзні заняття), імітаційні неігрові (аналіз конкретних ситуацій, вирішення виробничих завдань, розбір документації, дії з інструкцією), імітаційні ділові, рольові ігри, ігрові проєктувальні; інтерактивні (прес-метод, мозкова атака, ажурна пилка). Також в Університеті функціонує електронна система Moodle (<https://dls.udpu.edu.ua/>). Зі слів гаранта ОП Бондаренко Г.В., це сприяє ефективній роботі в умовах карантину, але виявлено, що у деяких здобувачів освіти виникають труднощі щодо її використання, тому було розроблено «Інструкцію щодо користування Moodle». В Університеті дотримуються принципу студентоцентрованого підходу, що було підтверджено здобувачами освіти, які запевнили, що постійно проводяться опитування щодо вивчення їх думки про ефективність форм та методів роботи (Опитування про якість роботи системи дистанційного навчання, опитування «Враження від навчальної дисципліни» тощо).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Силабуси розміщені на сайті факультету та містять всі дисципліни, які є освітніми компонентами ОП. У силабусах подана інформація щодо обсягу дисципліни, її політики, змісту, вимоги до завдань, критеріїв оцінки. В Університеті діє система Moodle УДПУ, де розміщено всі навчальні матеріали та подано їх розгорнутий зміст. На сайті Університету та факультету (у розділі «Освітній процес») розміщено інформацію про організацію освітнього процесу, форми навчання, систему оцінювання, графік освітнього процесу, атестацію здобувачів освіти. У відповідях адміністрації факультету (Кравченко О.О.) акцентовано увагу, що інформація щодо цілей, програмних результатів, форм контролю, критеріїв оцінювання наявна на сайті факультету у вільному доступі (<https://fspro.udpu.edu.ua/навчальна-робота/>). Під час проведення фокус-групи здобувачі освіти повідомили, що викладачі на першому занятті повідомляють та надають роз'яснення щодо змісту навчальної дисципліни, критеріїв та форм оцінювання, а також дану інформацію вони можуть отримати із сайту факультету.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Гарант ОП надав звіт про наукову роботу кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи. На зустрічі науково-педагогічні працівники повідомили, що дослідницька діяльність здобувачів освіти відбувається через залучення їх до проєктної діяльності, заохочення до участі у Студентському науковому товаристві (<https://fspro.udpu.edu.ua/наука/students-ke-naukove-tovarystvo/>), до участі у конференціях та науково-практичних семінарах, через написання курсових робіт та виконання ІНДЗ у межах дисциплін. Хоча під час фокус-групи здобувачі освіти вказали, що вони виконують лише ІНДЗ у межах навчальних дисциплін, а досвіду участі у конференціях, зокрема, «Соціально-психологічні умови розвитку дітей і молоді в сучасному освітньому просторі»; «Інклюзивна освіта: теорія, методика, практика», в освітньо-просвітницькому проєкті «Школи соціальних знань», науковому товаристві, олімпіадах не мали.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту робочих програм навчальних дисциплін здійснюється відповідно до Положення про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/>). При проведенні опитування НПП та гаранта ОП виявлено, що зміст дисциплін оновлюється щорічно. У силабусах подано нові наукові досягнення та наукові здобутки в галузі соціальної роботи. Крім цього, в освітньому процесі НПП використовують власні наукові праці та результати досліджень. У ході аналізу було з'ясовано, що за окремими дисциплінами («Соціальна педагогіка», «Теорія соціальної роботи» та «Методи соціальної роботи») спостерігається збіг тем за окремими модулями, а саме таких, що стосуються розгляду питань методів, девіації та соціальної роботи з особами з інвалідністю.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Процес інтернаціоналізації охарактеризовано у Концепції інтернаціоналізації (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>) даного ЗВО. Здобувачі освіти долучені до участі у міжнародному проєкті «Активні громадяни» (програма Британської Ради для молоді) та Програмі «Державотворець» (<https://fspro.udpu.edu.ua/державотворець/>), що вони підтвердили під час фокус-групи. В Університеті є можливість стажування у Ризькому міжнародному університеті «ISMA» (<https://www.isma.lv/ru/novosti-isma/item/1473->

stazhirovka-umanskogo-gosudarstvennogo-pedagogicheskogo-universiteta) та навчання за програмою академічного обміну із Поморською Академією в Слупську (Республіка Польща) (<https://fspu.udpu.edu.ua/враження-студентів-від-навчання-по-пр/>, <https://fspu.udpu.edu.ua/якістьосвіти/опитування-3/анкета-наукові-дослідження-у-межах-0/>). Однак практики таких стажувань та академічного обміну здобувачів освіти під час реалізації програми не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

У ЗВО чітко та послідовно дотримуються процесу організації освітнього процесу. На сайті факультету розміщена вся інформація про цілі, зміст, результати навчання, критерії оцінювання, яка також подана у силабусах та на платформі Moodle, до яких мають вільний доступ здобувачі освіти. Здобувачі освіти задоволені формами та методами викладання про що свідчать результати їх опитування. Освітній процес має студентоцентрований характер та відповідає принципам академічної свободи. Схвалення заслугове міжнародна діяльність та впровадження міжнародних проєктів і програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Було з'ясовано, що здобувачі вищої освіти лише частково залучені до наукової діяльності. На думку експертів, слід ретельно переглянути зміст робочих програм навчальних дисциплін з метою уникнення повтору тем за окремими модулями та навчальними дисциплінами. Рекомендації: посилити процес залучення здобувачів вищої освіти до наукової діяльності через участь у наукових конференціях, олімпіадах, чому, зокрема, мають сприяти НПП та студентське наукове товариство. Впроваджувати сучасні практики та наукові досягнення у зміст робочих програм навчальних дисциплін, систематично оновлюючи їх.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Враховуючи сильні сторони ОП та наявність слабких сторін, ЕГ зробила висновок, що освітня програма має достатній рівень за всіма підкритеріями. Форми і методи викладання, навчання відповідають цілям і програмним результатам навчання та сприяють їх досягненню. Їх впровадження забезпечується студентоцентрованим підходом і принципами академічної свободи. Регулярно проводяться опитування здобувачів, а їх результати враховуються для удосконалення ОП. Отже, вважаємо, що рівень відповідності Критерію 4 – «В».

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Силабуси навчальних дисциплін, критерії оцінювання навчальних дисциплін є чіткі, зрозумілі та засвідчують їх валідність, що регламентується «Положенням про організацію освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини», «Положенням про європейську кредитно-трансферну систему», «Положенням про самостійну роботу здобувачів вищої освіти». Відповідно до даних положень контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль. Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, семінарських та практичних робіт, основними формами при цьому є письмові контрольні роботи; тестування; вибіркоче і фронтальне усне опитування студентів; перевірка виконання домашніх практичних завдань; оцінювання активності здобувача у процесі занять; перевірка і оцінка рефератів (доповідей), ІНДЗ. Форма проведення та критерії оцінювання поточного контролю визначаються у силабусі відповідної навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться після вивчення навчального матеріалу окремого модулю, переважною формою проведення даного контролю є тестування, контрольні та ректорські контрольні роботи. Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувачів освіти. Форми контролю спрямовані на визначення сформованості програмних результатів навчання за кожним освітнім компонентом програми. За результатами опитування фокус-групи здобувачів освіти було виявлено, що останні мають доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання досягнень, щодо розкладу заліково-екзаменаційної сесії та термінів їх складання,

графіку освітнього процесу. Розклад оприлюднюється на сайті факультету (<https://fspou.edu.ua>) та у соціальних мережах. Інформація про форми контролю та результати їх оцінювання доводиться до здобувачів освіти на першому занятті через ознайомлення із силабусами та в системі електронного забезпечення Moodle. Форми та критерії оцінювання здобувачів освіти відповідають вимогам до оцінювання.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарту вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота рівня вищої освіти молодший бакалавр немає. Атестація здобувачів освіти за ОП проводиться у формі складання атестаційного екзамену або захисту кваліфікаційної роботи у порядку, визначеному УДПУ імені Павла Тичини (<https://fspou.edu.ua/навчальна-робота/підсумкова-атестація/програми-комплексногокваліфікаційн/>). За даними зустрічі з гарантом ОП, з'ясовано, що здобувачі освіти мають можливість обирати форму атестації, що сприяє врахуванню їх індивідуальності та дієвій перевірці досягнутих результатів навчання. Експертами було з'ясовано, що процедура такого вибору форми атестації здобувачами вищої освіти відбувається, згідно з написанням заяв здобувачів, у яких означається їхнє волевиявлення. На сайті кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи представлено орієнтовну тематику, методичні рекомендації щодо написання кваліфікаційних робіт та програму проведення атестаційного екзамену (<https://fspou.edu.ua/kafedra-sotsial-noi-pedahohiky-sotsia/>). На сайті факультету у вільному доступі наявні програма атестаційного екзамену, критерії оцінювання випускної кваліфікаційної роботи, методичні рекомендації щодо проведення атестації (<https://fspou.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/>).

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини є низка положень (Положення про організацію освітнього процесу, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії, Положення про команду соціально-психологічного супроводу студента з особливими освітніми потребами, Положення про дистанційне навчання, Етичний кодекс (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/>, <https://fspou.edu.ua/навчальнаробота/організація-освітнього-процесу/нормативні-документи/>), що регулюють проведення контрольних заходів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів. Терміни семестрового контролю та їх форми визначені робочим навчальним планом. Контрольні заходи різні за змістом, враховують індивідуально-психологічні особливості здобувачів освіти та спрямовані на розвиток їх самореалізації. При проведенні іспитів забезпечуються рівні умови (тривалість, зміст і кількість питань, визначення результатів), що забезпечується єдиними критеріями оцінки, оприлюдненням строків здачі контрольних заходів, можливістю застосування комп'ютерного тестування знань у системі Moodle. Здобувачі мають вільний доступ до графіків контрольних заходів, знають правила перекладання та оскарження результатів атестації. Процедура врегулювання конфліктних ситуацій визначається Положенням про політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty>). На зустрічі з менеджментом ЗВО та здобувачами освіти з'ясовано, що оскарження випадків результатів атестації, контрольних заходів і конфлікту інтересів не було, а здобувачі з даних питань не звертались. ЄГ встановлено, що в УДПУ щорічно проводяться опитування здобувачів освіти, які охоплюють низку питань щодо відкритості та прозорості контрольних заходів. У ході зустрічі з науково-педагогічним складом з'ясовано, що в разі подання апеляції щодо необ'єктивності оцінки результатів роботи здобувача освіти, яку останній має право подати, призначається апеляційна комісія з метою визначення об'єктивності її виставлення. З'ясовано, що на ОП таких випадків не було. Виявлено, що здобувачі освіти мають достатній рівень обізнаності щодо порядку оскарження та повторного проходження контрольних заходів. Після закінчення заліково-екзаменаційної сесії визначається рейтинг досягнень здобувачів освіти, що сприяє їх мотивації та показує реальні виміри навчальних досягнень, що підтвердили здобувачі вищої освіти під час проведення фокус-групи з ними.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності врегульовані Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в УДПУ, Етичним кодексом, Кодексом академічної доброчесності» (<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty>, <https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/akademichna-dobrochesnist>). Так, у Положенні визначено порядок розгляду порушень академічної доброчесності, вказано превентивні заходи щодо порушень академічної доброчесності. На факультеті розроблено та впроваджено проєкт «Академічна доброчесність як складова якості освітнього процесу в умовах ЗВО», в межах якого студенти першого курсу вивчали положення

Кодексу академічної доброчесності УДПУ. На факультеті у розділі «Нормативні документи» подано «Положення про кваліфікаційні роботи» (<https://fsp.udp.edu.ua/wp>), де описано вимоги до написання кваліфікаційних робіт: у п. 5.3. зазначено обов'язковість перевірки на академічну доброчесність. При проведенні фокус-групи з НПП було з'ясовано, що кожна робота проходить рецензування, до якого залучають фахівців кафедри та спеціалістів наукових і проектних організацій. Зустрічі з адміністрацією, НПП, здобувачами підтвердили наявність доброчесного наукового середовища та запобігання виявам недоброчесної поведінки. Основними інструментами виявлення академічної недоброчесності є перевірка через відповідну систему та програмне забезпечення, а також робота спеціально призначеної комісії щодо виявлення таких випадків. Більш детально політика щодо дотримання академічної доброчесності описується у силабусах навчальних дисциплін. Григоренко Т.В., директор бібліотеки УДПУ, повідомила, що здобувачі та НПП мають можливість перевірити свої роботи через систему «Anti-Plagiarism» безкоштовно. 27.11.2020 Колядою Н.М. ініційована онлайн-зустріч для здобувачів щодо важливості забезпечення академічної доброчесності. У ході бесіди з НПП з'ясовано, що всі наукові праці (підручники, монографії, посібники, статті) перед затвердженням проходять перевірку на академічну доброчесність і рецензуються. Ведеться перевірка випускних кваліфікаційних робіт здобувачів. Після перевірки робіт комісією видається довідка про оригінальність роботи. У результаті інтерв'ювання ЕГ пересвідчилася, що проводяться опитування здобувачів щодо дотримання академічної доброчесності (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSedIcS5L3d6w1vdiSuDuacMZ5gJvF5wUJLB1FteWNUvrmNo6w/viewform>) та здійснюються профілактичні заходи, наприклад, перевірка наукових праць здобувачів. У Кодексі академічної доброчесності (розділ 2, пункт 7) визначено види академічної відповідальності здобувачів (відрахування із ЗВО, позбавлення академічної стипендії та пільг на оплату навчання, повторне проходження оцінювання тощо), а в розділі 2, пункті 5 – НПП (позбавлення наукового ступеня, відмова у присудженні наукового ступеня, позбавлення права брати участь у роботі органів чи займати посади), які затверджені вченою радою Університету та погоджені з органами студентського самоврядування.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В УДПУ імені Павла Тичини наявна чітка процедура щодо проведення контрольних заходів, які оприлюднені та є зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу. Заслуговує на увагу здійснення роботи щодо виявлення академічної недоброчесності. В Університеті існує нормативно-правове забезпечення та система інформування щодо дотримання правил академічної доброчесності, до якої залучаються і здобувачі освіти, і науково-педагогічні працівники. Перевагу та особливість, які посилюють властивість даної ОП, становить можливість здобувачів самостійно обрати форму атестації.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Враховуючи сильні сторони та відсутність слабких сторін ОП «Соціальна робота», за Критерієм 5, вважаємо, що рівень відповідності даному Критерію – «А», оскільки дана ОП дозволяє досягти визначених програмних результатів навчання та заявлених цілей. Так, здобувачі вищої освіти ознайомлені з механізмами проведення контрольних заходів, правилами повторного проходження контрольних заходів, процедурою оскарження результатів контрольних заходів на ОП. Критерії оцінювання враховують специфіку освітніх компонентів ОП. На високому рівні існує система перевірки кваліфікаційних робіт і виявлення академічної недоброчесності, що підтверджено аналізом документів та інформацією, отриманою ЕГ під час зустрічей з НПП і здобувачами вищої освіти. Головне, що здобувачі є активні учасники та рушійні сили освітнього процесу, які, зокрема, здатні самостійно обрати форму атестації.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів

навчання.

Співбесіда з викладачами, що задіяні на ОП, та аналіз таблиці 2 показали відповідність професійній кваліфікації та дисциплінам, які вони викладають, що дозволяє забезпечити якісне викладання та досягнення цілей ОП і її програмних результатів. Освітній процес за ОП забезпечують 1 кандидат наук, професор; 13 кандидатів наук, доцентів та 4 викладачі без наукового ступеня. 9 НПП мають наукові ступені, які відповідають спеціальності освітньої програми. Підготовку здобувачів освіти здійснюють працівники семи факультетів: історичного, української філології, інженерно-педагогічної освіти, іноземних мов, фізичного виховання, факультету фізики, математики та інформатики, а також факультету соціальної та психологічної освіти. Крім того, публікації науково-педагогічних працівників відповідають тим дисциплінам, які вони викладають. На основі додаткового запиту гарант надав уточнюючі дані експертам щодо відповідності професійній кваліфікації викладачів ОП, проходження стажування тощо. З'ясовано, що НПП мають високий рівень професійної кваліфікації, яка постійно підвищується, у тому числі і під час закордонних стажувань, про що свідчать відповідні сертифікати. Наукові праці викладачів кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи індексуються в Google Академії (<https://scholar.google.com.ua/citations?user=rowEQUEAAAAJ&hl=uk&oi=sra>), наукометричних базах Scopus, Web of Science (Албул І., Підвальна Ю., Матрос О.) та інших зарубіжних виданнях (Роєнко С.). Викладачі кафедри є учасниками професійних об'єднань – Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського, Міжнародна асоціація шкіл соціальної роботи, а також є членами Міжнародної Асоціації «Department of Sociology and Social Research University Milano Bicocca» (Italy).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Зустрічі з викладачами та адміністративним персоналом засвідчили, що у ЗВО діє система конкурсного відбору викладачів, які забезпечують реалізацію освітньої програми відповідно до «Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)», затвердженого Вченою радою УДПУ (протокол № 5 від 26 грудня 2017 р.) (<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty>), яке передбачає створення конкурсної комісії для перевірки відповідності документів претендентів та аналізу досягнень у навчально-методичній, науково-дослідній та виховній роботах. Цю інформацію підтвердили начальник відділу кадрів Левченко О.С. та завідувачка кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Албул І.В. У даному Положенні зафіксовані критерії відбору викладачів. Конкурсний відбір є прозорим та проводиться у відповідності до визначених термінів і вимог законодавства. У ході проведення зустрічі з адміністрацією та персоналом Університету встановлено, що для організації конкурсного добору наказом ректора створюється конкурсна комісія. Конкурсні оголошення оприлюднюються на веб-сторінці закладу. Під час опитування професорсько-викладацького складу кафедри ЕГ з'ясувала, що при проведенні конкурсного відбору враховується відповідність кваліфікації та профілю претендента, стаж науково-педагогічної діяльності, наявність наукового ступеня та звання, кількість та якість наукових, навчально-методичних праць, наявність документації про підвищення кваліфікації. Ключовим при відборі є спроможність забезпечити якісне викладання відповідної освітньої компоненти. Обов'язковою умовою щодо проходження конкурсу є проведення відкритого заняття та врахування рейтингу НПП (<https://udpu.edu.ua/yakist-oslav/reitnyh>). Представники студентського самоврядування долучаються до конкурсної комісії та мають право голосувати на вченій раді факультету, а далі Університету при затвердженні тієї чи іншої кандидатури. За результатами конкурсного відбору з НПП укладаються трудові договори на визначений термін. НПП ознайомлені з критеріями та вимогами до претендентів на заміщення посад та під час зустрічі пояснили кожний етап такої процедури. ЕГ в ході зустрічі з НПП отримала чіткі відповіді щодо механізмів проведення конкурсного відбору.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз укладених договорів з роботодавцями, анкети і результати їх опитування та безпосередня зустріч з ними засвідчили, що роботодавці залучаються до обговорення освітньої програми та її складових. Кучер Г.М., начальник Управління праці та соціального захисту населення Уманської міської ради, засвідчила, що безпосередньо була залучена до освітнього процесу через читання лекції для здобувачів вищої освіти на тему: «Гендер та його особливості». Також до реалізації освітнього процесу роботодавці залучаються через організацію практик і стажувань, спільного проведення конференцій, соціальних проєктів. Крім цього, на факультеті діє Рада роботодавців (<https://fspo.udpu.edu.ua/yakist-oslav/rada-robotodavciv/>). Отже, ЕГ зробила висновок, що ЗВО реалізує можливості залучення роботодавців до освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

За результатами зустрічі з роботодавцями та здобувачами освіти виявлено, що ЗВО залучає до аудиторних занять практиків та представників роботодавців. Були проведені заняття за участю Вдовиченко Н.В., начальника відділу у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради, Чорної С.О., головного спеціаліста відділу освіти Уманської міської ради, Кучер Г.М., начальника Управління праці та соціального захисту населення м. Умані. Також співпраця між ЗВО, професіоналами-практиками та роботодавцями відбувається у формі проведення конференцій та круглих

столів (Регіональний круглий стіл «Нова українська школа: «soft skills» крізь призму психологічного та соціально-педагогічного супроводу учасників освітнього процесу» 12.02.2020 р.). Професіонали-практики залучені до аудиторних занять за наявності педагогічного навантаження (за зовнішнім сумісництвом), а також на волонтерських засадах. Зі слів гаранта ОП, роботодавців та здобувачів вищої освіти, таке залучення має систематичний характер.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Підвищення кваліфікації НПП здійснюється відповідно до Положення про академічну мобільність педагогічних і науково-педагогічних працівників УДПУ імені Павла Тичини, Положення про порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників (нова редакція), Положення про систему рейтингової оцінки діяльності НПП. Зустріч з викладачами засвідчила наявність рейтингового оцінювання, графіку стажувань і підвищення кваліфікації. На факультеті функціонує Науково-методичний центр професійного розвитку викладачів та курси підвищення кваліфікації. Науково-методичний центр професійного розвитку викладачів спрямований на створення системи неперервного професійного розвитку НПП. Серед напрямів діяльності центру ЕГ відзначила такі, як: школа професійного зростання молодих викладачів (керівник Стеценко М., 4 заняття), науково-методичні семінари для викладачів з досвідом (модератор Бялик О.), науково-методичні семінари для завідувачів кафедр, курси підвищення кваліфікації для науково-педагогічних працівників і керівників закладами освіти. Так, завдяки центру проведено низку семінарів: «Імідж сучасного викладача», «Застосування сучасних технологій навчання», «Фейкові журнали: міф чи реальність?», «Професійне вигорання викладача та його профілактика» тощо. Проф. Кравченко О.О., проф. Коляда Н.М., доц. Роечко С.О., доц. Бойко О.М у 2019 році проходили наукове закордонне стажування у Латвії; Клименко Ю.А. в Університеті фінансів, бізнесу та підприємництва, Софія, Болгарія; Підвальна Ю.В. в Люблянському університеті (м. Словенія, Польща) та отримали відповідні сертифікати. Також є підтверджуючі документи проходження підвищення кваліфікації та стажування НПП в українських ЗВО.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини простежується чітка система стимулювання викладацької майстерності, яка здійснюється через моральне (грамоти, подяки) та матеріальне (премії) заохочення. Так, відповідно до п. 4.9, п. 4.14, п. 4.26 та п. 7.9. Колективного договору здійснюється преміювання викладачів за захист дисертацій, видання підручників, монографій, навчально-методичної літератури. Варто відзначити проведення конкурсу та преміювання за номінаціями «Кращий підручник», «Краща монографія». Під час зустрічі науково педагогічні працівники підтвердили системність заохочень, що свідчить про наявність системи стимулювання викладацької майстерності. Крім того, ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності через Рейтинг викладачів (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynh#reitynh-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv>), структурних підрозділів (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/reitynh#reitynh-strukturnykh-pidrozdiliv>). Декан факультету Кравченко О. та професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Коляда Н. очолюють рейтинг викладачів, у зв'язку з чим отримали премію. Профспілка безкоштовно організовує туристичні поїздки містами України кращим викладачам і здобувачам освіти, які є переможцями рейтингу. ЗВО оплачує поїздки делегації на олімпіади.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Кваліфікація НПП визначається та відповідає ліцензійним вимогам. У ЗВО існує чітка та логічна система стимулювання розвитку викладацької майстерності. Результати наукових досліджень, участь у конференціях, стажування враховуються у процесі конкурсного добору викладачів. У ЗВО налагоджено систему стимулювання професійного розвитку викладачів та здобувачів освіти, що висвітлено у Колективному договорі (розділ 7). Університет стимулює розвиток викладацької майстерності та постійно проводить моніторинг, результати якого є у вільному доступі. Практикується співпраця з українськими та закордонними закладами освіти. Доступність матеріалів проведення конкурсного відбору дозволяє залучати викладачів відповідного профілю та фаху для забезпечення ОП. Налагоджена співпраця з практиками та процес залучення до підготовки здобувачів вищої освіти стейкхолдерів – фахівців соціальної роботи, а саме: Вдовиченко Н.В., начальника відділу у справах сім'ї та молоді Уманської міської ради, Чорної С.О., головного спеціаліста відділу освіти Уманської міської ради, Кучер Г.М., начальника Управління праці та соціального захисту населення м. Умані.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Враховуючи сильні сторони та відсутність слабких сторін ОП «Соціальна робота», за Критерієм 6, вважаємо, що рівень відповідності даному Критерію – «А», оскільки кваліфікація науково-педагогічних працівників повністю відповідає цілям освітньої програми та дозволяє забезпечити програмні результати навчання за даною освітньою програмою. Процедура конкурсного відбору є прозора та враховує профіль, кваліфікацію викладачів, а також дозволяє забезпечити відповідний рівень їхнього професіоналізму та успішної реалізації ОП. НПП ознайомлені з критеріями та механізмами проведення конкурсного відбору. ЗВО опікується професійним розвитком НПП, створюючи відповідні умови для його повноцінного забезпечення. Документальна база та результати проведення фокус-груп свідчать про високий рівень організації процесу розвитку професійного рівня НПП. Адміністрацією ЗВО створено умови для підвищення кваліфікації НПП. ЗВО сприяє опублікуванню результатів наукових розвідок викладачів, організації закордонних стажувань. На високому рівні налагоджена потужна співпраця з роботодавцями, а також з вітчизняними та закордонними ЗВО у межах програм академічної мобільності.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення Університету за своєю кількістю та якістю є достатніми для досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання. У ЗВО і функціонує бібліотека (<https://library.udpu.org.ua>), де здобувачі вищої освіти та НПП мають вільний доступ до журналів, що індексуються у базах Scopus і Web of Science. За останній навчальний рік бібліотека поповнилася близько 3000 примірників книг та 200 періодичними виданнями, серед них 12 посібників і 5 журналів з проблематики соціальної роботи. Наявний електронний каталог наукової та методичної літератури, що є базою для наукової роботи НПП та здобувачів. Інфраструктура УДПУ складається з 5 навчальних корпусів, в яких розташовані актові та спортивні зали, їдальні, 2 гуртожитки. Освітній процес з ОП проводиться у трьох корпусах, оснащених відповідними лабораторними, мультимедійними засобами, проекторами, сучасними комп'ютерами. Освітній процес забезпечений робочими програмами/силабусами ОК, навчально-методичними вказівками до виконання практичних завдань, контролю знань студентів та організації їх самостійної роботи.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

ЗВО забезпечує безоплатний та вільний доступ НПП і здобувачів до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми. У комп'ютерних класах, читальному залі та локальній комп'ютерній мережі Інтернет за технологією Wi-Fi є безоплатний доступ до електронних ресурсів – інформаційно-освітнє середовище Moodle (<https://dls.udpu.edu.ua/>). Наявні репозитарій УДПУ імені Павла Тичини (<https://dspace.udpu.edu.ua/>), бібліотека ЗВО (<https://library.udpu.edu.ua/>), безкоштовний доступ до бази даних Web of Science (<http://login.webofknowledge.com/>) та Scopus (<https://www.scopus.com/home.uri>). Здобувачі вищої освіти також мають можливість безоплатно користуватися комп'ютерними кабінетами, спортивним залом, спортивним майданчиком. Під час зустрічі зі здобувачами, які навчаються за даною ОП, було встановлено, що вони ознайомлені з роботою сайту Університету та факультету. Здобувачі також активно користуються web-ресурсами для дистанційного навчання. Усі здобувачі знають про своє право на використання бібліотечних фондів. Також здобувачі вищої освіти позитивно відзначали роботу викладачів в аспекті забезпечення їх актуальними знаннями, як майбутніх фахівців у галузі соціальної роботи та залучення роботодавців до освітнього процесу.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

У ЗВО освітній простір є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що декларується Статутом Університету, Правилами внутрішнього розпорядку, Положенням про організацію роботи з охорони праці

(<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty>) та дає змогу досягнути визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання й задовольнити індивідуальні потреби та інтереси. Споруди відповідають державним будівельним і санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки та нормам з охорони праці. Аудиторії Університету обладнані табличками зі шрифтом Брайля та спеціальними партами для студентів з інвалідністю на візках. Регулярно для всіх учасників освітнього процесу проводяться інструктажі з техніки безпеки та охорони праці. Під час огляду матеріально-технічної бази та співбесіди зі здобувачами встановлено, що у ЗВО створені безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, відсутні будь-які прояви насильства, здійснюється його профілактика, дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу. Цьому сприяє робота Центру тренінгових технологій «ІНСАЙТ», який проводить тренінги, щоб зменшити рівень напруги і тривоги здобувачів освіти (<https://fspo.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідніцентри-2/центр-психологічного-діагностування/>), можливість звернутися до практичного психолога Університету (<https://udpu.edu.ua/gaudeamus/team>) та регулярне анкетування студентів ОП щодо рівня їх актуальних потреб (<https://fspo.udpu.edu.ua/навчальнаробота/організація-освітнього-процесу/анкетування-студентів/>). У зв'язку з карантинном на сайті Університету розміщена вся необхідна інформація щодо коронавірусної інфекції (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Під час спілкування зі здобувачами було встановлено, що освітнє середовище є безпечним та допомагає задовольнити їхні потреби. В УДПУ функціонують близько 20 колективів художньої самодіяльності різного спрямування, театр мод, 12 спортивних секцій тощо.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Надання освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачам вищої освіти забезпечується нормативними документами ЗВО (<https://udpu.edu.ua/navchannia/orhanizatsiaosvitnoho-protsesu#navchalno-metodychna-dokumentatsiia>). Освітня та організаційна підтримка забезпечується навчально-методичним відділом (<https://udpu.edu.ua/navch/team>) та інформаційно-обчислювальним центром (<https://udpu.edu.ua/ioc/team>), що здійснюють контроль за ефективністю навчального процесу, надають консультативну допомогу з питань впровадження нових технологій, планування та організації методичної роботи. Інформаційна підтримка досягається завдяки розробці доступного електронного розкладу (<https://fspo.udpu.edu.ua/навчальна-робота/електронний-розклад/>), складанню графіків поточних занять, сесійного, підсумкового контролів (<https://fspo.udpu.edu.ua/навчальна-робота>), наявності магістральної мережі доступу до Інтернету, функціонуванню електронної бібліотеки УДПУ (<https://library.udpu.org.ua>) та прес-центру (<https://udpu.edu.ua/gaudeamus>). Консультативна підтримка здійснюється Студентською соціально-психологічною службою (<https://fspo.udpu.edu.ua/студентське-життя/інноваційністудентські-підрозділи/студентська-соціально-психологічна>), Центром психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт» (<https://fspo.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідні-центри-2/центр-психологічногодіагностування>). При цьому було з'ясовано, що студенти, які навчаються на ОП, не входять до складу студентської соціально-психологічної служби. Соціальну підтримку здобувачі отримують через взаємодію з адміністрацією, профкомом, учасниками освітнього процесу. При цьому не всі студенти мають ґрунтовні знання щодо соціальних пільг та шляхів їх отримання. Щорічно проводиться анкетування, за результатами якого приймаються рішення про напрямки взаємодії зі студентами (<https://fspo.udpu.edu.ua/якість-освіти/>, <https://dls.udpu.edu.ua>). Під час зустрічей зі здобувачами було встановлено, що вони повністю задоволені освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною підтримкою.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Створення необхідних умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про команду психолого-педагогічного супроводу студентів з особливими освітніми потребами УДПУ» (<https://udpu.edu.ua/pro-universytet/dokumenty>). Формами роботи з особами з особливими потребами є: Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму «Без бар'єрів» (<https://fspo.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідні-центри-2/про-насс/>); маршрути інклюзивного туризму Черкащиною для соціально вразливих категорій громадян; щорічний фестиваль «Рівні між собою ми. Будемо разом Я і Ти» (<https://fspo.udpu.edu.ua/фестиваль-творчостірівні-між-собою>); реалізація проекту «Міжнародний художній симпозіум-плєнер осіб з інвалідністю «Мистецтво без обмежень». Інфраструктурне питання доступності до приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп вирішується завдяки облаштуванню пандусів; спеціалізованих санітарно-гігієнічних кімнат (Універсальний дизайн); парт для студентів-візочників; табличок та абеток, клавіатури до комп'ютерів, географічних карт шрифтом Брайля.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

В УДПУ існує чітка і зрозуміла політика й процедура вирішення конфліктних ситуацій, зокрема пов'язаних із сексуальним домаганням, дискримінацією та корупцією, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП. З метою запобігання дискримінації та сексуальних домагань у ЗВО працюють Центр психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт» (<https://fspu.udpu.edu.ua/наука/науково-дослідні-центри-2/центрпсихологічного-діагностування/>) та Студентська соціально-психологічна служба (<https://fspu.udpu.edu.ua/студентське-життя/інноваційні-студентські-підрозділи/студентська-соціально-психологічна/>), діяльність яких передбачає конструктивне розв'язання подібних конфліктних ситуацій. НПП, що задіяні в реалізації ОП «Соціальна робота», у своїй професійній діяльності керуються положеннями Етичного Кодексу науково-педагогічних та педагогічних працівників Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини. (https://udpu.edu.ua/documents/doc/Нормативні_документи_УДПУ/Етичний_кодекс.pdf). Попередження корупції в УДПУ імені Павла Тичини здійснюється відповідно до антикорупційної програми (<https://udpu.edu.ua/prouniversytet/dokumenty/antikoruptsiina-diialnist>), про порушення якої пропонується повідомляти на офіційний веб-сайт ЗВО та скриньку довіри (<https://fspu.udpu.edu.ua/скринька-довіри/>). Розгляд скарг і звернень в УДПУ імені Павла Тичини відбувається також під час особистого прийому громадян керівництвом Університету у встановлені дні та години, відповідно до графіку прийому. Про результати розгляду скарг і звернень громадянину повідомляється письмово або усно, за його бажанням. Протягом періоду впровадження освітньої діяльності за ОП «Соціальна робота» прецедентів, пов'язаних з корупцією та конфліктними ситуаціями, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

У ЗВО наявні безпечні умови навчання та праці, комфортна міжособистісна взаємодія, відсутні будь-які прояви насильства, здійснюється його профілактика, дотримано прав і норм фізичної, психологічної, інформаційної та соціальної безпеки учасників освітнього процесу. Наукова бібліотека має достатній рівень наповненості бібліотечного фонду, постійно удосконалюється та використовує новітні інформаційні технології, що забезпечують зручність користування фондами бібліотеки. Навчання здобувачів здійснюється з використанням сучасних інформаційних технологій та комп'ютерних засобів. Під час бесіди зі здобувачами було встановлено, що вони задоволені освітнім середовищем та організаційною, освітньою, інформаційною, консультативною, соціальною підтримкою. Опитування усіх сторін освітнього процесу дозволяє зробити висновок, що всі його учасники ознайомлені з порядком вирішення конфліктних ситуацій та з можливістю звернутися до відповідних фахівців за консультативною та інформативною підтримкою, що здійснюється Студентською соціально-психологічною службою і Центром психологічного діагностування та тренінгових технологій «Інсайт», а також співробітниками ЗВО. У ЗВО створено гарні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою (облаштовано пандуси, спеціалізовані санітарно-гігієнічні кімнати, парти для студентів-візочників; таблички та абетки, клавіатури до комп'ютерів, географічні карти шрифтом Брайля; функціонує Центр соціально-освітньої інтеграції та інклюзивного реабілітаційно-соціального туризму, маршрути інклюзивного туризму). У ході онлайн-огляду освітнього середовища ЕГ мала змогу переконаватися, що освітнє середовище повністю дає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Не всі здобувачі мають ґрунтовні знання щодо соціальних пільг та шляхів їх отримання в ЗВО. Рекомендації: підвищити рівень знань студентської молоді щодо соціальних пільг та шляхів їх отримання в ЗВО через залучення профспілки, проведення кураторських годин з поширення знань здобувачів щодо цього питання, залучення представників студентського самоврядування до поширення даної інформації.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Зважаючи на наведені сильні сторони, виходячи з аналізу документів, зустрічей зі стейкхолдерами та наданих рекомендацій, експертна група дійшла висновку, що освітнє середовище та матеріальні ресурси відповідають рівню В за Критерієм 7. Впровадження ОП «Соціальна робота» в освітній процес за Критерієм 7 відповідає нормативним вимогам.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В УДПУ існують дієві процедури розроблення, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм у формах оновлення або модернізації, які регулюються: Положенням про освітні програми (<https://udpu.edu.ua/documents/doc/Документи%20з%20організації%20освітнього%20процесу/Навчальнометодична%20документація/Положення%20про%20освітні%20програми.pdf>), Положенням «Про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в УДПУ» (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/dokumenty#polozhennia>), Положенням про організацію освітнього процесу в УДПУ (<https://udpu.edu.ua/pro-universitytet/dokumenty>). ОП переглядають не менше 1 раз на рік. Відповідальним за внесення змін і доповнень до освітніх програм є гарант освітньої програми. ОП «Соціальна робота» переглядалася у березні 2020 р. на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (протокол № 10 від 19.03.2020 р.), причиною чого стало затвердження в ЗВО «Положення про освітні програми в УДПУ». За час реалізації ОП були внесені наступні зміни: додано лист-погодження; опис програми; матрицю відповідності програмних компетентностей програмним результатам ОП; здійснено шифрування ОК. ОП «Соціальна робота» востаннє переглядалася у жовтні 2020 р. (протокол засідання кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи № 4 від 22.10.2020 р.), що зумовлено оновленням НРК.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Здобувачі освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування щосеместрово залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми шляхом участі в анкетуванні, що проводиться на інформаційно-освітній платформі Moodle (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/opytuvannia-steinholderiv>), яке спрямоване на вивчення рівня здійснення очікувань студентів, їх задоволеності умовами навчання та атмосферою ЗВО. Вивчення протоколів засідань кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, співбесіда з представниками студентського самоврядування дозволили встановити, що здобувачі освіти не брали участі у засіданнях випускової кафедри та вченої ради факультету, де обговорювалися результати анкетування та вносилися пропозиції щодо модернізації ОП.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Представники роботодавців беруть участь як у розробці ОП, так і в процесі її вдосконалення. У ЗВО проводиться онлайн-анкетування для стейкхолдерів освітніх програм «Опитування роботодавців», де представники роботодавців можуть визначити сучасний стан перспектив ринку праці та співпраці опитуваних із закладом освіти; оцінити ОП та внести пропозиції щодо її покращення. Результати останнього проведеного моніторингу розглядалися на засіданні кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (протокол № 11 від 16.04.2020 р.). Також у ході зустрічей з роботодавцями було підтверджено той факт, що вони мають змогу вносити свої пропозиції до покращення ОП (Вдовиченко Н.В. внесла пропозицію, щоб до ОК «Теорія соціальної роботи» додати тему «Соціальна робота з молоддю»; Каштан С.М. запропонував до ОК «Інклюзивний туризм» додати тему «Доступність до об'єктів житлового та громадського призначення для людей з інвалідністю», Кучер Г.М. запропонував ознайомчу практику перенести з I семестру в II та проходження волонтерської практики на базі «Барвограй», ОК «Методи соціальної роботи» перенести з III семестру в II. Надані стейкхолдерами пропозиції були враховані.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Випуск здобувачів за ОП здійснюватиметься вперше 2021 р.. При цьому на факультеті наявна практика збирання інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторії працевлаштування випускників шляхом створення громадської організації, яка об'єднує випускників усіх років навчання – Асоціація випускників УДПУ. Крім того, на сайті факультету створено рубрику «Випускники факультету», де випускники залишають відгуки про навчання на факультеті, заповнюють анкету щодо покращення освітнього процесу та підвищення якості надання освітніх послуг (<https://fspro.udpu.edu.ua/навчальна-робота/організація-освітнього-процесу/анкетування-студентів/>).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Система забезпечення якості закладу вищої освіти регламентується низкою документів, які висвітлено на сайті ЗВО (<https://fspro.udpu.edu.ua/%d1%8f%do%ba%d1%96%d1%81%d1%82%d1%8c-%do%be%d1%81%do%b2%d1%96%d1%82%do%b8/>). Випускова кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

проводить моніторинг виявлення недоліків в освітній програмі через анонімне анкетування, безпосередні зустрічі та спілкування зі здобувачами. Зокрема, проведене опитування (<https://fspo.udpu.edu.ua/якість-освіти/опитування-3/111616-2/>) дозволило встановити, що здобувачі відчувають труднощі в орієнтуванні в системі дистанційного навчання Moodle. З цією метою на сайті ФСПО було створено рубрику «Допомога у системі Moodle» (<https://fspo.udpu.edu.ua/навчальнаробота/dopomoha-u-systemi-moodle/>). Зустрічі з різними фокус-групами дозволили з'ясувати, що в ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП за час її реалізації основні пропозиції було враховано та впроваджено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Дана ОП ще не акредитувалась. Разом з тим, було вивчено зауваження та пропозиції, отримані під час акредитації споріднених освітніх програм у 2017/2020 роках, і враховано їх при оновленні даної ОП. Зокрема, продовжується робота у напрямі розширення міжнародних зв'язків, удосконалення навчально-методичного забезпечення. Також ЗВО більше уваги приділяє поінформованості здобувачів щодо наявних силабусів навчальних дисциплін, залучення їх використання у механізмах вибору індивідуальних траєкторій навчання.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Формування культури якості в академічній спільноті закладу вищої освіти здійснюється шляхом залучення НПП до періодичного перегляду ОП; оцінювання здобувачів вищої освіти (проміжний і підсумковий контроль, ректорське контрольне тестування); рейтингового оцінювання навчально-методичної, наукової та організаційно-виховної діяльності НПП; підвищення кваліфікації НПП; забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату під час реалізації освітнього процесу; вдосконалення якості навчально-методичного забезпечення рецензування навчальних і робочих програм, навчальних посібників та ін.; роботи Центру забезпечення функціонування системи управління якістю освітньої діяльності УДПУ (<https://udpu.edu.ua/yakist-osvity/dokumenty#polozhennia>); обговорення відповідних питань на засіданнях кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи (протоколи № 5 від 25.11.2019, № 10 від 19.03.2020, № 1 від 28.08.2020, № 4 від 19.11.2020); співробітництва з Асоціацією випускників (<https://www.facebook.com/groups/471150370160260/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. Роботодавці безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації ОП. В академічній спільноті ЗВО освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОП та освітньої діяльності за цією програмою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми шляхом, здебільшого, участі в анкетуванні. Студенти не брали участі у засіданнях випускової кафедри та вченої ради факультету, де б вносилися ними пропозиції щодо модернізації ОП. Рекомендації: залучати до участі у засіданнях випускової кафедри та вченої ради факультету здобувачів вищої освіти, де б ними безпосередньо вносилися пропозиції щодо модернізації ОП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Зважаючи на наведені сильні сторони, а також з урахуванням наданих рекомендацій, ЕГ дійшла висновку, що ОП має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками майже за всіма підкритеріями. Виходячи з аналізу документів, зустрічей зі стейкголдерами, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОП Критерію 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті ЗВО оприлюднено усі необхідні нормативно-правові акти та положення (<https://udpu.edu.ua/prouniversitytet/dokumenty>). Аналіз документів, представлених на офіційному сайті ЗВО, вказує на наявність чітких і зрозумілих правил щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу, їхнього регулювання. Під час зустрічей зі здобувачами була підтверджена інформація про те, що будь-яку інформацію про Університет та освітній процес можна знайти у вільному доступі на офіційному сайті у різних розділах (залежно від запиту). Навігація по сайту – зручна.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На сайті ЗВО розміщено оновлений проект ОП «Соціальна робота» (<https://fspou.edu.ua/якість-освіти/проекти-освітніх-програм/молодший-бакалавр/соціальна-робота>). Наявне посилання, за яким можна надсилати зауваження та пропозиції щодо вдосконалення ОП (<https://forms.gle/RzMzCcmuEAbWHgtz6>). Під час зустрічі з роботодавцями було встановлено, що вони подавали свої зауваження та пропозиції, які були враховані.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО своєчасно оприлюднена точна та достовірна інформація про освітню програму (<https://udpu.edu.ua/documents/educational-programs/35845/2019/Освітня%20програма%20Соціальна%20робота.pdf><https://fspou.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/2019.pdf>). Внутрішні та зовнішні стейкголдери обізнані з освітньою програмою та мають чітке розуміння про свій механізм впливу на формування освітньої програми.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Наявні чіткі та зрозумілі правила щодо прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Вільний доступ до основної документації ЗВО. ЗВО своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. Слід зазначити такі переваги: 1) зручна навігація по веб-сайту ЗВО. 2) ретельний розгляд і врахування зауважень і пропозицій, отриманих від стейкголдерів при розробці та оновленні даної ОП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабких сторін і недоліків не виявлено.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Зважаючи на наведені сильні сторони, а також з урахуванням відсутності слабких сторін, ЕГ дійшла висновку, що ОП має високий рівень узгодженості з якісними характеристиками за всіма підкритеріями. Виходячи з аналізу документів, веб-сайту ЗВО, зустрічей зі стейкхолдерами, ЕГ робить висновок щодо відповідності рівню А за Критерієм 9, оскільки простежується високий інформаційний рівень прозорості та публічності ОП, що відповідає статусу взірцевої. Адже такий підхід максимально забезпечує врахування наданих зауважень і пропозицій при оновленні ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряміві досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	A
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	A
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	A
Критерій 6. Людські ресурси	A
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	A
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація з визначенням "зразкова"**.

*Додатки до звіту:
Відсутні*

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Осетрова Оксана Олександрівна

Члени експертної групи

Міхеєва Оксана Юріївна

Коношенко Олег Сергійович